

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

ქართული ენციკლოპედიის ი. აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქცია

ბოსფორის სახელმწიფო

ბოსფორის სახელმწიფო, ბოსფორი, ანტიკური მონათმფლობელური სახელმწიფო ჩრდ. შავიზღვისპირეთში. წარმოიქმნა ძვ. წ. V ს. 80-იან წლებში ქერჩისა და ტამანის ნ.-კ-ებზე არსებული ბერძნ. კოლონია-პოლისების გაერთიანების შედეგად, რაც ნაკარნახევი იყო მათი საერთო სავაჭრო-ეკონ. (ხორბლეულის ექსპორტი) და სამხ.-თავდაცვითი ინტერესებით (ირგვლივ მცხოვრები ტომების თავდასხმათა მოგერიება). გაერთიანების მოთავე იყო ქ. პანტიკაპეონი (ახლანდ. ქერჩი), რ-იც ბ. ს-ს დედაქალაქი გახდა.

ბ. ს-ს მჭიდრო სავაჭრო-ეკონ. და კულტ. ურთიერთობა ჰქონდა კოლხეთთან. სტეფანე ბიზანტიელთან (VII ს.) შემონახული ერთ-ერთი მითური ტრადიციის თანახმად, პანტიკაპეონი თითქოს კოლხთა მეფის აიეტის ვაჟს დაუარსებია. პანტიკაპეონის, ნიმფეონის, მირმეკიონის, ტირიტაკეს გათხრებისას მრავლადაა ნაპოვნი ძვ. წ. VI-IV სს. კოლხ. კერამიკის ფრაგმენტები, კოლხური ვერცხლის მონეტები („კოლხური თეთრი“), აგრეთვე თიხის ჭრაქი, რ-ზეც ამოკანრულია სახელი „კოლხოს“. მეორე მხრით, კოლხეთში ნაპოვნია ბოსფორული ამფორები და ქ-ების პანტიკაპეონისა და ნიმფეონის მონეტები.

ო. ლორთქიფანიძე
